

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Δεκεμβρίου
2013

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

🇬🇷 Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, κατά το τρίτο τρίμηνο 2013 η ύφεση επιβραδύνθηκε, σε όρους ομόλογους, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 1%, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του προηγούμενου τριμήνου ήταν 2%. Σε όρους διαδοχικών τριμήνων, το τρίτο τρίμηνο 2013 **το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,2% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο**, οπότε και κατεγράφη ανάπτυξη 1,1% μετά από δέκα διαδοχικά τρίμηνα ύφεσης. Τα **σημάδια οικονομικής ανάκαμψης** οφείλονται στην καλύτερη της προβλεπόμενης επίδοση της εσωτερικής ζήτησης, και συγκεκριμένα την μικρότερη συρρίκνωση των καταναλωτικών δαπανών των νοικοκυριών, καθώς και στα έσοδα από την τουριστική κίνηση.

🇬🇷 Στις 26 Νοεμβρίου ψηφίστηκε από το Πορτογαλικό Κοινοβούλιο ο **Προϋπολογισμός του 2014**, με ορισμένες τροποποιήσεις επί του σχεδίου που είχε κατατεθεί από την Κυβέρνηση. Παραμένουν οι βασικές κατευθύνσεις του Προϋπολογισμού, ο οποίος προβλέπει **συρρίκνωση του δημοσιονομικού ελλείμματος σε 4% επί του ΑΕΠ**, κυρίως μέσω περικοπής δαπανών. Περαιτέρω μέτρα για το 2014 περιλαμβάνονται σε νόμους που έχουν ψηφισθεί μεμονωμένα και προβλέπουν την επέκταση του ωραρίου εργασίας σε 40 ώρες / εβδομάδα (σε ισχύ από 28.09.2013), καθεστώς αξιολόγησης στο δημόσιο τομέα (σε ισχύ από 01.12.2013) και περικοπή συντάξεων στο δημόσιο τομέα (ο σχετικός νόμος έχει παραπεμφθεί από τον Πρόεδρο Cavaco Silva για προληπτικό έλεγχο στο Συνταγματικό Δικαστήριο).

🇬🇷 Το κίνητρο **χορήγησης προσωρινής άδειας παραμονής σε επενδυτές** (για επένδυση σε ακίνητα άνω των 500.000 ευρώ ή εισροή στην πορτογαλική οικονομία κεφαλαίου τουλάχιστον 1 εκ. ευρώ) αναμένεται να προσελκύσει συνολικά, μέχρι το τέλος του έτους, **επενδύσεις άνω των 300 εκ. ευρώ**. Μέχρι τις αρχές Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκαν επενδύσεις ύψους 200 εκ. ευρώ, με χρήση του κινήτρου αυτού, το 80% των οποίων αφορά αγορά ακίνητης περιουσίας. Αντίστοιχα, έχει χορηγηθεί **προσωρινή άδεια παραμονής σε 226 επενδυτές**, εκ των οποίων οι 168 είναι Κινέζοι.

 Σύμφωνα με στοιχεία του Πορτογαλικού Υπουργείου Οικονομικών, η **εκτέλεση του Προϋπολογισμού** την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2013 κυμαίνεται εντός του ετήσιου στόχου για το 2013. Το έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης ανήλθε σε 6,4 δις ευρώ, έναντι 8δις ευρώ το αντίστοιχο διάστημα 2012. Την ίδια περίοδο τα φορολογικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 8,4%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

 Οι τραπεζικές καταθέσεις εξακολουθούν να είναι το βασικό μέσο αποταμίευσης των Πορτογάλων. Τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Τράπεζας της Πορτογαλίας, του περασμένου Αυγούστου, αναφέρουν συνολικές καταθέσεις στις πορτογαλικές τράπεζες ύψους 132 δις ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 13% σε σχέση με το 2010. Σύμφωνα δε με τον Πρόεδρο της Υπηρεσίας Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους της Πορτογαλίας IGCP, το **ποσοστό αποταμίευσης των Πορτογάλων κυμαίνεται κοντά σε αυτό των Γερμανών**. Τον ίδιο μήνα ο αριθμός των χρεωκοπημένων νοικοκυριών μειώθηκε κατά 30.000, αν και αυξάνεται ο αριθμός αυτών που δυσκολεύονται να καταβάλλουν τις δόσεις ενυπόθηκων δανείων.

 Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, η **ανεργία** κατά το τρίτο τρίμηνο 2013 ανήλθε σε ποσοστό 15,6%, μειωμένη κατά 0,2% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2012 και κατά 0,8% έναντι του προηγούμενου τριμήνου, καταγράφοντας την χαμηλότερη επίδοση των τελευταίων 15 μηνών. Ταυτόχρονα, ο ενεργός πληθυσμός και η απασχόληση συρρικνώθηκαν, σε ετήσια βάση, κατά 2,4% και 2,2%, αντίστοιχα.

 Κατά το πρώτο 9μηνο 2013, οι πορτογαλικές εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 4%, ενώ οι εισαγωγές παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2012, με αποτέλεσμα την συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 17%, σε 6,7δις ευρώ και την **ελαφρά επιδείνωση του ποσοστού κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές σε 84% (από 85,9% κατά το πρώτο εξάμηνο 2013)**.

 Κατά το πρώτο 9μηνο 2013, ο **όγκος εμπορίου αγαθών Ελλάδος-Πορτογαλίας συρρικνώθηκε κατά 17,5%**, λόγω της μείωσης κατά 30% των πορτογαλικών εξαγωγών στην Ελλάδα. Αντίθετα, οι **ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία αυξήθηκαν κατά 9,5%, σε 95 εκ. ευρώ**. Το εμπορικό ισοζύγιο, κατά το πρώτο 9μηνο, εμφανίζει **έλλειμμα εις βάρος της Ελλάδος, ύψους 37εκ.ευρώ, συρρικνωμένο, ωστόσο κατά 63% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2012**.

 Το τουριστικό φιλμ του Δήμου Χανίων «Chania: A journey through the countryside» διακρίθηκε με τρία βραβεία κατά το **6^ο Διεθνές Φεστιβάλ Τουριστικών Ταινιών ART&TUR**, το οποίο πραγματοποιήθηκε, στο Barcelos της Βόρειας Πορτογαλίας. Συγκεκριμένα, το σποτ «Chania: A journey through the countryside» απέσπασε το βραβείο «Καλύτερου Σεναρίου», το βραβείο «Πόλη του Barcelos», καθώς και το δεύτερο βραβείο στην κατηγορία «Αξέχαστες Εμπειρίες». Στο Φεστιβάλ έλαβαν μέρος 384 ταινίες (σποτ διαφημιστικά, ταινίες προβολής, ντοκιμαντέρ), από 39 χώρες της Ευρώπης, της Ασίας, της Αμερικής και της Μέσης Ανατολής.

 Η Πορτογαλία ανανέωσε το **Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας με το Σάο Τομέ και Πρίνσιπε**, για την τριετία 2012-2015. Το νέο Πρόγραμμα ύψους 43,5 εκ. ευρώ περιλαμβάνει δυο νέους τομείς παρέμβασης και συγκεκριμένα την επιμόρφωση σε έρευνα&τεχνολογία και την επιχειρηματική ανάπτυξη, με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και την βιώσιμη ανάπτυξη. Παράλληλα, το Πρόγραμμα θα εστιάσει και στις βασικές κατευθύνσεις των αντίστοιχων κατά τα προηγούμενα έτη, ιδιαίτερα δε στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Τον περασμένο Οκτώβριο ο **δείκτης βιομηχανικής παραγωγής** κατέγραψε άνοδο κατά 3,2% σε ετήσια βάση, αυξημένος κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ο κλάδος που συνεισέφερε κατά μεγαλύτερο ποσοστό στην επίδοση αυτή είναι η μεταποιητική βιομηχανία, το προϊόν της οποίας αυξήθηκε κατά 2,6%. Σε όρους επιμέρους τομέων, την καλύτερη επίδοση κατέγραψε ο τομέας της ενέργειας, η παραγωγή της οποίας αυξήθηκε κατά 15,8% σε ετήσια βάση. Επίσης, η παραγωγή καταναλωτικών αγαθών αυξήθηκε κατά 3,2%, ενώ το προϊόν της βιομηχανίας ενδιάμεσων αγαθών συρρικνώθηκε οριακά κατά 0,5%.

 Σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας συμβούλων επιχειρήσεων Informa D&B, τον περασμένο Οκτώβριο ο **αριθμός νέων επιχειρήσεων** αυξήθηκε κατά 15,5% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2012, ενώ την ίδια περίοδο κατεγράφησαν λιγότερες πτωχεύσεις σε ποσοστό 15,1%. Περισσότερες νέες επιχειρήσεις εμφανίζονται στον τομέα του λιανικού εμπορίου, με ποσοστό αύξησης 44,2%, κατά την αναφερόμενη περίοδο. Ακολουθούν οι κλάδοι του χονδρεμπορίου και των κατασκευών με αύξηση της τάξης του 29%, καθώς και οι κλάδοι ξενοδοχείων και εστίασης με αύξηση 25,9%. Οι περισσότερες νέες επιχειρήσεις δημιουργήθηκαν στην Λισσαβώνα (998), ενώ ακολουθεί το Πόρτο με 965 νέες επιχειρήσεις, η Braga και το Aveiro.

 Τον Νοέμβριο πραγματοποιήθηκε **επιχειρηματική αποστολή στην Πορτογαλία 8 επιχειρήσεων από την Ταιβάν**. Η αποστολή διοργανώθηκε από τον Βιομηχανικό Σύνδεσμο, τον Επιχειρηματικό Σύνδεσμο και τον Οργανισμό Προσέλκυσης Επενδύσεων και Προώθησης Εξωτερικού Εμπορίου της Πορτογαλίας, με σκοπό την ανάπτυξη διμερών επιχειρηματικών συνεργασιών στους τομείς της τεχνολογίας πληροφορικής, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βιοτεχνολογίας και φαρμακοβιομηχανίας, καθώς και στον τομέα του τουρισμού.

 Δρομολογήθηκε η **ιδιωτικοποίηση των Πορτογαλικών Ταχυδρομείων**, μετά από σχετική απόφαση της πορτογαλικής κυβέρνησης για διάθεση του 70% του μετοχικού κεφαλαίου αυτής που διέθετε η κρατική εταιρεία Parública με Αρχική Δημόσια Προφορά και άμεση διαπραγμάτευση με θεσμικούς επενδυτές. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας στις αρχές Δεκεμβρίου, η εταιρεία εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Λισσαβώνας Euronext, με εκκίνηση διαπραγμάτευσης της μετοχής στην τιμή των 5,52 ευρώ. Η Parública διέθεσε στο κοινό συνολικά 21 εκ. μετοχές, εκ των οποίων οι 5,2 εκ. μετοχές (5% του κεφαλαίου) διετεθήσαν στους εργαζομένους των Πορτογαλικών Ταχυδρομείων με έκπτωση 5%. Τα έσοδα από την διάθεση της κρατικής συμμετοχής εκτιμώνται σε 579 εκ. ευρώ, ενώ στόχος είναι να διατεθεί σε απώτερο στάδιο και το υπόλοιπο 30% της κρατικής συμμετοχής. Η ζήτηση για συμμετοχή στην ιδιωτικοποίηση των Πορτογαλικών Ταχυδρομείων ήταν αυξημένη, με το 43,2% του διατεθέντος κεφαλαίου να ανήκει πλέον σε αλλοδαπούς επενδυτές. Μεγαλύτεροι θεσμικοί επενδυτές προέρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο, με ποσοστό 27%, ενώ ακολουθούν οι Πορτογάλοι με ποσοστό 23%, οι βορειοαμερικάνοι (13%) και οι Γερμανοί (10%). Εργαζόμενοι και μικροί επενδυτές κατέχουν το 14% των Πορτογαλικών Ταχυδρομείων.

 Σύμφωνα με τον υπεύθυνο χρηματοοικονομικών της PricewaterhouseCoopers (PwC), Nasser Sattar, **το 2014 θα είναι έτος ανάκαμψης για τον τραπεζικό τομέα της Πορτογαλίας**, παρά τις δυσκολίες που παραδέχεται ότι θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει η οικονομία της χώρας. Σύμφωνα με τον Sattar, μετά από δυο χρόνια ανισορροπιών και απομείωσης ενεργητικού, η ανάκαμψη της πορτογαλικής οικονομίας και η μείωση του λειτουργικού κόστους των τραπεζών θα συμβάλουν στην βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων των τελευταίων.